

Handläggare
Renate Foks
0480 450173

Datum
2015-03-01

Projektplan: åtgärder för att minska närings- lackage från Slakmöre dike

Introduktion

Norra Möre Vattenråd och Kalmar Norra Miljösektion (en sektion i Slakmöres Bygdegårdförening) samarbetar i ett projekt som går ut på att stötta markägare att genomföra åtgärder som minskar näringsläckage till Östersjön.

Målet är att komma med åtgärdsförslag för att minska näringsläckage från kustbäckar till Kalmarsund. Vi tittar i första hand på redan genomförda åtgärdsplatser, undersöker hur de fungerar och om det finns ytterligare åtgärder man kan göra i anslutning till platsen.

Under de senaste månaderna har vi tagit fram ett åtgärdsförslag i Slakmöre dike, som beskrivs nedan. Tack vara vattenrådets projekt, som får statligt bidrag genom LOVA, kan projektering och genomförande finansieras. För att komma vidare för att genomföra åtgärder behöver vi få in godkännande av markägare av planen.

Vattenrådets huvudman, Kalmar kommun, kommer göra det här:

- Anmäla åtgärdsförslag som vattenanmälan till länsstyrelsen
- Skicka offertförfrågan för projektering och genomförande av åtgärder
- Planera åtgärdsarbete med markägaren
- Se till att kontakter mellan markägaren och anlitate entreprenör fungerar
- Hantera fakturor och redovisning
- Återrapportering/besiktning länsstyrelsen tillsammans med markägare
- Tillsammans med markägaren göra anpassning i skötselplanen
- Gör en uppföljningsplan och genomföra uppföljning cirka ett år efter genomförandet

Fastighet: Slakmöre 3:3. Markägare: Anna-Lena och Ingemar Persson, SLAKMÖRE
116 39595 ROCKNEBY

Slakmöre dike

Slakmöredike är en 3,5 km lång kustbäck som rinner ut i Kalmarsund, söder om Slakmöre Strand samhälle. Diket är ganska djupt utgrävt och rensats. En stor del av tillrinningsområdet används som åkermark.

Slakmöre dike ingår i delavrinningsområde ”rinner mot Bockkärs skärgård” som är 36 km² och inkluderar bland annat Pikedala dike och Danesjö kanal. Slakmöre dikets tillrinningsområde är cirka 8 km². Tillrinningsområdet består främst av sandig morän samt postglacial sand, med ett antal område med gyttja (bland annat vid våtmarken), lera och silt.

Nedströms i området har en våtmark anlagts (Trollhagen), som fungerar som dikets naturliga reningsverk. Storleken på våtmarken är cirka 1 hektar. Under 2012 och 2013 har Kalmar Norra Miljösektion tagit ett antal vattenprover (tot-P och tot-N) i Trollhagen som indikerar höga till mycket höga fosforhalter (mellan 0,05 och 0,1 mg/l) och höga kvävehalter (1,4 till 3,0 mg/l). Tillrinning av vattnet i våtmarken sker genom att gamla diket har delvis spärrats genom en fördämning (ca 0,9 möh). I det flacka området hålls vattennivån i våtmarken på en ständig nivå. Våtmarkens botten ligger på 0,7 – 0,55 möh. Vid utloppet rinner vattnet ut i det gamla diket (ca 0,3 möh).

	area	Flöde		Belastning	
		MQ m ³ /s	MHQ m ³ /s	Kg N/år	Kg P/år
Hela delavrinningsområde	36	0,14	0,69	17000	300
Slakmöre dike	8	0,04	0,16	3740	66

Uppskattade flöde och belastning efter SMHI Vattenwebb

Åtgärdsförslag: Fosfordamm

Våtmarkens reningsfunktion skulle förbättras om en fosforfälla anlades vid inloppet. Fällan kommer vara tillräcklig stor för att sänka vattenhastigheten och tillåta partiklar att sedimentera.

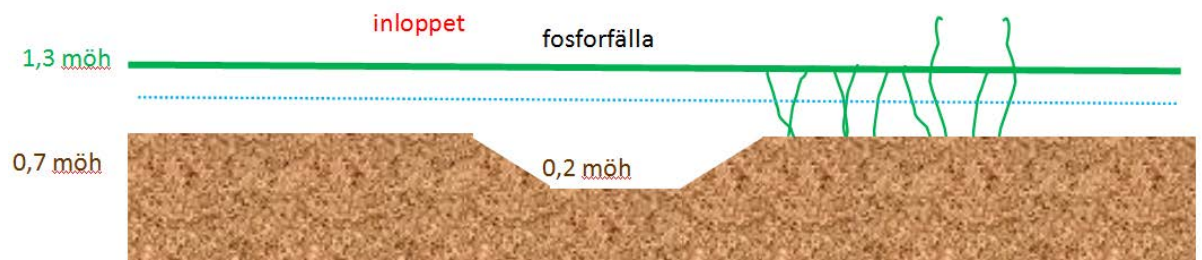
Genom att sedimentet fångas i en djuphåla, minskar även risken att sedimentet spolas bort vid högflöde. Fosfordammen kommer också leda till att sedimentation- och igenväxningsprocessen i själva våtmarken minskar. Och därmed förlänga våtmarkens tekniska livslängd.

Fosforfällan kommer vara 1,5 meter djup och med en ytan av cirka 400 m². Den kommer vara lite bredare än nuvarande inloppsområdet och ha flacka (1:3) stränder. Massorna från fosforfällan (cirka 300 m³) kan läggas på kanten eller på åkarna, därför att sedimentet i dammen kan innehålla redan mycket fosfor (det kommer undersökas)

Så småningom kommer fällan slammas igen med sediment. Fosforfällan kommer ligga där det är lätt för maskiner komma ut för att ta bort sedimentet efter 5-10 år. Dessa åtgärder kommer ingå i skötselplanen för våtmarken. Sedimentet kan med fördel användas på odlingsmark som markförbättringsmedel.

Vattnet kommer rinna jämnt genom fosfordammens yta så att inga genvägar bildas. Vid behov kommer stenar läggas vid inloppet för att sprida vattnet och minska vattenhastigheten.

Schema fosfordamm Trollhagen

Förebild utseende på en fosfordamm

Bilder

Sommarbild våtmarken

Lokal för fosfordamm

åkern

gamla diket, fördämning

inlopp

Karta 1: Översikt

Trollhagen Slakmöre dike orto

00,0125 0,05 Kilometers

Kalmar kommun, Serviceförvaltningen, nov 2015

karta 2: åtgärdsplats

Fosforrdamm

100 meter